

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tilistai The Western Workmen's Pub. Society'n kustantamana.

Tilaukshinnat Yhdysvaltoihin:
1 vuosikerta \$1.75. Puoli vuotta \$1.00

Canadaan ja Suomeen:
1 vuosikerta \$2.00. Puoli vuotta \$1.15

TOVERITAR,

Box 99, Astoria, Oregon.

Entered as second-class matter July 18, 1911, at the Postoffice at Astoria, Ore., under the Act of March 3, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

Subscription rates in the United States
One year \$1.75. Six months \$1.00

In Canada
One year \$2.00. Six months \$1.15

Toimitus:

HELMI MATTSON,

Box 99, Astoria, Oregon.

Naisten työoloista Lännellä

"Työttömyys ilmaisee nyt vallitseva kaikkialla ja kodin köyhyys pakottaa lapset hakemaan työtä, vaan löytämättä sitä menevät koulun kun työnantajat ottavat nyt aikuisia työhön", sanoo mrs. Millie R. Trumbull, Oregonin valtion naisten teollisuusolojen tutkija. Niin, siitä näkee, että kapitalistit ovat saaneet palkat alennetuksi siihen määrään, että heidän jo kanoittain ottaa aikuisia työhön. Liikevoitto, kuten tiedämme, määrää heille, jota kulloinkin työhön sopii ottaa, kenen työstä voidaan enemmän voittoa kiskoa.

PAKINAA

Luokkataisteluun yhä kiihkeyttä on meidän alati muistettava velvoittautemme luokkamme kohtaan. Noin yleispiirtein katsoen ovat naiset tässä maassa seisoneet kokonaan syrjässä niistä tehtävistä, joita luokkataistelu meiltä vaatii.

Yleensä on naisten välis-asiyöhön liitetty liian vähän huomiota järjestöme taholta kaiken aikaa. Teskoo mielellä suorastaan sanoa, että silloin suhteessa ei ole tehty mitään! Nyt kun siinäkin määrässä pyritään eteenpäin ja näyttää heräävän oikeus, on se selkeä erittäin hella tervetulo. Alkaa näköjään kuulua äänit yleisemmille naisten välis-asiyön tarpeellisuudesta. Kiitos tästä lausua K. Kille kun se on ohjelmistossaan naisten välis-asiyön erikoisemmin merkinnyt.

Onkin jo aika huomata, että toinen puoli luokkuntaa on yhtä oikeutettu ja velvoitettu käymään taistelun vapauden saavuttamiseksi. Silloin, naiset, tehtävä odottaa meitä! Työläisnaisia ei mikään muu pelasta orjudesta — kaksinkertaisesti orjudesta — kun työläisnaiset itse, taistelun kautta miehen rinnalla.

Meidän ei ole enää kysyttävä: kuka ja miten? Nyt on jo aika tietää, mitä sana TAISTELUN tahtoo sanoa, mitä se todella tarkoittaa! Se merkitsee sitä että meidän jokaisen on empiintä liityttävä vallankumouksellisten työläisten riveihin. Ei se ole riittävä, että nimellisesti läsnäkäsitä osastoihin ja silloin tällöin viisailta arvostelua annamme osaston toiminnasta, mutta kuitenkin emme itse asiassa milloinkaan tikkua risliin aseta. Luokkataistelu vaatii tekoja! Työtä se vaatii! Ei pienin-

Tämä mainittu tutkija sanoo tavantansa "suuren summan naistyöläisnaisille sopimattomissa töissä, kuten sahamylyissä ja puuverstaissa, työskentelemässä kaikissa töissä miesten rinnalla, lukuunottamatta suurten tukkien käsittelyä."

Naiset ovat siis pakotetut raatamaan kaikissa niissä töissä, mihin he sulkin voivat tunkeutua. Samalla heidän täytyy raataa kodissa ja suorittaa kotityöt ylitöinä. Tämä on kaksinkertaista orjuutta, johon kapitalistinen järjestelmä pakottaa naiset kaikkialla. Kuitenkin sanoo mainittu tutkija nainen raportissaan seuraavaa:

"Naisia nähtävästi miellettyä tämäläinen työ, jossa voi pukeutua overalleihin, joissa ei menetä paljon. Heillä on terveellinen työ, lyhyt työpäivä ja hyvä palkka." Sitä sen näkee, että porvarien silmillä ei voi nähdä epäkohtia. Vieläpä voidaan viitata näiden naisraatajien tyytyväisyyteen. Niin kai, kun ei olla lainkaan näkemässä miten hermostuneina ja väsyneinä nämä "overalleitun puolat" raatajat alkavat päivätyönsä jälkeen raadannan "kodissa", jossa ei ole muuta kun kylmyyttä ja nälkää...

Kysyttäessä mrs. Trumbullilta, eivätkö monet näistä naisista ole pitäneet työpaikkansa siinä lähtien, kun saivat sen sota-aikana, vastasi hän, että sitä hän ei tiedä. Ja kysyttäessä, eivätkö monet näistä naisista saa kyllin hyvän toimeentulon miesten työansaitaista ja vain "ahneudessaan" ryöstävät miesten töitä, vastasi hän seuraavaa:

"Se on ruma syytös, sillä naisilla

on samat oikeudet olla työssä, kun miehilläkin. Heillä on oikeus työskennellä siellä missä itse haluavat tulojaan, tahi sitä, josko he tarvitsevat työpaikkoja."

Niin kai, tämän selityksen mukaan naisilla on siis vaikka oikeus mennä särkeämään lakkoja tahi muuten alentelemaan miesten palkkoja. Tietysti kai kapitalistiluokan laskujen mukaan jokaisella on vapaus kaikkeen. Nimittäin kaikkeen sellaiseen, mikä heidän edukseen on. Sitten selittää naisten työolojen tutkija edelleen:

"Muutamia naisia Oregonin teollisuudessa on karannut ja mennyt työskentelemään itämaalaisille, joka on vaarallista." Tämä on hyvin vaarallinen selkeä Washingtonissa ja Californiassa, ja sitä on tarkasti pidettävä silmällä", sanoi hän.

Lisättäköön tähän viimeainittuun selkkaan, että ei suinkaan kukaan karkaa, tahi mene työskentelemään vaarallisiin paikkoihin, ellei siihen ole mitään pakkoa. Tällaisena aikana kuitenkin tekevät työn raatajat henkensä edestä vaikka mitä. Osmenyt jo monessa muussa paikassa niukku pitkälle, että suorastaan on haluttu nyyää itseään orjaksi, kaupattu kuin markkinoilla elukoita, vain voidakseen jatkaa tätä kurjaa elämää.

Vielä kehistään samassa raportissa, että "naisten työolot ovat hyvät Oregonissa. Alin palkka on \$13.29 neljäkymmentäkahdeksan tuntiselta työviikolta."

Elpää voi sanoa että tuolla sanotulla summalla kovin paljon herrasteltaisi, varsinkin jos nainen yksinomaan

hankkii elatuksen perheelle. Sopii mieluummin ihmetellä, kuinka voidaan sellaisella summalla pysyä hengissä!

Järjestymään raatajannaiset! Vain omalla toiminnalla voimme muuttaa olosuhteet paremmiksi ja poistaa epäkohdat, joita näemme kaikkialla tämän kapitalistisen järjestelmän valitessa.

Klara Zetkinin puhe Italian sosialistipuolueen kongressissa.

Käken pidetyssä Italian sosialistipuolueen kongressissa piti Toveritar Klara Zetkin sähkökyvän puheen, lausuen tähän tapaan:

Kun toinen Internationale taipui porvariston tahtoon ryhtyi Italian proletariaatti maansa sosialistipuolueen johdolla taisteluun porvaristoa vastaan ja kohotti korkealle internationalen punaisen lipun. Toivon vielä täälläkin haavaa löytäväni tässä kongressissa menneen ajan vallankumouksellisen hengen. Toivon sitä, vaikka tiedänkin, että suuri osa tänne kokoontuneista ei vielä ole vakutehtu vallankumouksen välttämättömyydestä. Tämä kongressi on kutsuttu päättämään, astuuko puolue edelleen vallankumouksen tietä vai taipuuko porvaristoon. Vasta jos kongressin päätökseksi tulee ensinmaloitu, tulee puolueen liittyminen Kolmanteen Internationaleen lopullisesti toteutetuksi. — TUT.

Toverittaren arvostelu

Toveritar on viime vuotena ollut ansioikkaasti toimitettu. On sisältänyt runsaasti sekä kauno että periaate-

Käykäämme siis työhön! Se olkoon tunnusanamme. **TYÖHÖN!**

Työhön! Luokkamme eestä työhön käy illoin!
Ei itsekkiän pyytein selstä, vaan sarkari rinnoin ja aatelin vattavin, suurin...
Niin yhteisin voimin ja ylevin toimin me rakennamme vapauden muurin.

Työhön! Siskot ja velkot — ken ikinä lienet!
Syrjään jää vain heikot.
Mukaan suuret ja pienet.
Pois huokailut haikkeet — ei eikä horjua, vaan aina torjua ne katalain katkerat aiheet.

Työhön! Riennämme ikään kuin sankarit ylväät.
Meltä eestä ei mikään — kumoon riistovallan pylväät!
Ei koskaan komille armoa...
Mahti rahavallan raukkee, kun latinkimme lauke —
Siinä työssä vaaditaan tarmoita!

Työhön! Untta luomaan tilalle sen kaadetun...
Ja osille tuomaan taidot runnellun, raadetun vuosikatoja kärsineen kansan, joka ymmärsi nousta viidoin jännittämään jousta — ja aukomaan orjuuden ansan.

Työhön! Nyt kutsutaan meitä, naista kuin miestä.
Työtä kesken emme heitä konsaan puolesta tiestä.
Itä soitua meille näyttää se majakkatulena loistaa, Myös pelkomme poistaa —
voimme työmme kunnolla täyttää.

täkään tehtävää ole väheksyttävä, vaan vähäisimmätkin toimet on hyviä täytettävä. Ei kenenkään sovi sanoa, että en kykene tahi ettei ole aikaa j. n. e. Jokainen voi jotain tehdä! Ja kun jokainen jotain toimii, niin kuorma ei käy liian raskaaksi niille, jotka luokkataistelussa toiminnolla työskentelevät. Nykyään on kaikkialla niin tavallista, että vain harvat ovat osastotoiminnassa työhön ja toiset odottavat valmiista. Sitäpaitsi on toiminta-aloja luokkataistelussa niin monta lajia, että ei puuro tehtävää, vaikka jokainen työhön innolla ottaa osaa. Eikä se riitä, että yksinomaan otamme osaa sellaiseen osaston toimintaan, kuten Itämien vahaisteluihin j. n. e. Meidän on myös kaikkialla aina tehtävä agitatioita sen joukon keskuudessa, mikä ei vielä ole meidän mukamme. Silloin on meille jokaiselle laaja työmäärä!

Uutta yhteiskuntaa ei rakenneta päivässä eikä kahdessa, vaan siinä työssä kuluu aikaa. Ei maailma siitä muutu, eikä asiat parane kokonaan, vaikka vallankumous huomenna murskasi kaiken vanhan, jos ei meillä ole kykyä mitään tilalle rakentaa. Niin ollen työväenluokan jo ajoissa tulee varustautua, että se tosilla kykene ottamaan yhteiskunnan johdon haltuunsa, kun ajan ratas kerran ajaa siihen tilanteeseen.

Tiedämme tässä maassa olevan äärettömän suuren joukon vielä sellaisia työläisnaisia, jotka ennakkoluuloisina nyrpistävät nenäänsä, kun kuulevat sosialismin sanokun mainittavan. On sellaisiakin runsaasti, jotka vielä uskonnon kalleisakin niin lujusti ovat kierrettyä, että pelkäävät astua jalallakaan työväen haallin tahi voivat työväen lehtiä käsittämättä. Näiden työläisnaisten keskuudessa on runsaasti työtä. Heille on taidolla tehtävä kotilagitatioita. Kun niin pitkälle pääsemme että heidät saadaan vastaanottamaan työväen kirjallisuutta, olemme jo hieman puolella. Kirjallisuus, kuten tiedämme, voittaa parhaankin suullisen agitatioin.

Jokaisella meistä on joku sellainen tuttava, joka ei ole joukossamme innolla mukana. Vetäkäämme hänet

mukaan! Sitkeällä työllä voimme suurimain tuloksia saavuttaa.

Samalla kertaa kun teemme agitatioin ulospäin, on meidän myös omia taisteluasetelmamme toristettävä. Tiedotunutta on aina lisää hankittava kaikilla niillä keinolla kun meillä on vain käytettävissämme. Nyt kun on alettu perustamaan lukurekatta, on niissä varsin mainio tilaisuus opiskella. Ottakäämme osaa lukurekattihin ja lueskelkäämme niin paljon kun mahdollista. Sitä tietä voimme parhaiten kehittää.

Uutta yhteiskuntaa ei rakenneta päivässä eikä kahdessa, vaan siinä työssä kuluu aikaa. Ei maailma siitä muutu, eikä asiat parane kokonaan, vaikka vallankumous huomenna murskasi kaiken vanhan, jos ei meillä ole kykyä mitään tilalle rakentaa. Niin ollen työväenluokan jo ajoissa tulee varustautua, että se tosilla kykene ottamaan yhteiskunnan johdon haltuunsa, kun ajan ratas kerran ajaa siihen tilanteeseen.

Työläisnaiset! Me emme tässä maassa ole tehneet oikeastaan mitään luokkamme voittoon viemiseksi, varsinkin, jos vertaamme itseämme esim. työläisnaisiin Suomessa. He ovat todellisuudessa jo jotain saaneet kokea, jotain tosilla suorittaa. Emme ole taisteluun kärsineet mitään, jos vertaamme kärsimyksiämme heidän kärsimyksiinsä. Olemme vastu luokkataisteluun alkaisissa, loppuläksytämme emme osaa kertoa sanaakaan.

Venäjän toverittaret ovat paljon uhranneet, mutta heilläpä onkin nyt vapaus! Venäjän naiset ovat ainoat todellisesti vapaat naiset maailmassa. Siihen mekin pyrimme. Mutta oikeuksia ei saavuteta ilman velvollisuuksia, oikeudet saavutamme ainoastaan luokkataistelun kautta.